

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОНОМІЯ»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Агрономія» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (*окрім першого курсу*) за освітньо-професійною програмою «Агрономія» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **62 респондента**, що склало **31%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Агрономія» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

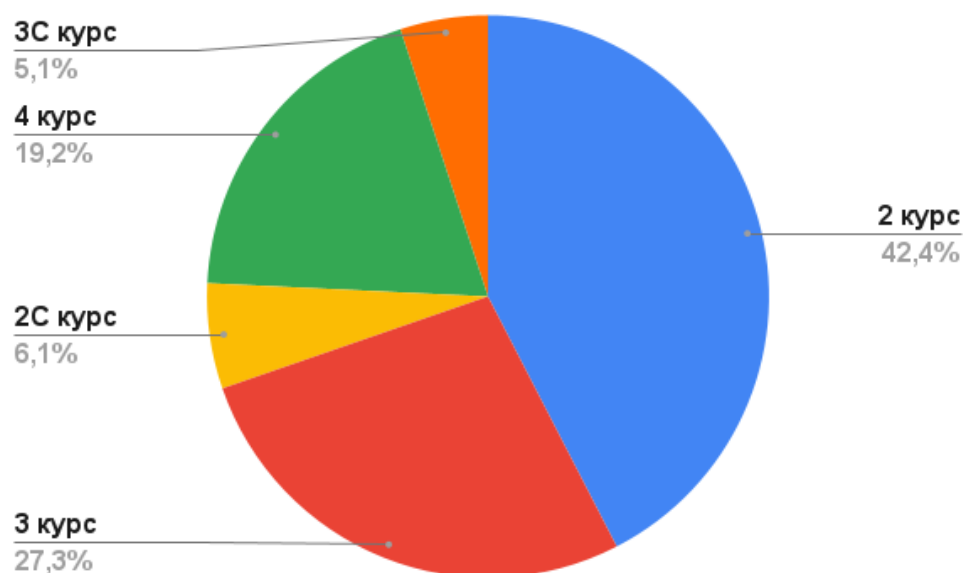

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Агрономія» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Агрономія» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	74,2	19,4	6,5	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	72,6	24,2	3,2	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	71,0	25,8	3,2	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	77,4	16,1	6,5	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	61,3	27,4	9,7	0	1,6
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	83,9	14,5	1,6	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	66,1	27,4	6,5	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	79,0	17,7	3,2	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	75,8	22,6	1,6	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	71,0	24,2	3,2	0	1,6
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	64,5	27,4	4,8	3,2	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	69,4	24,2	6,5	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	75,8	21,0	3,2	0	0

Вищі оцінки (максимальна сума відсотків балами «5» і «4», по 98,4%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «прозорість та чесність оцінювання знань», «організація в цьому навчальному році дистанційного навчання».

Менші оцінки (максимальна сума відсотків за балами «1» і «2») здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: по 1,6% - «співвідношення теоретичної і практичної частини», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)»; 3,1% - «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

Загальну оцінку якості ОПП «Агрономія» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 2С курсу (92,3% опитаних оцінили на 5 балів та 7,7% на 4 бали). Меншими балами оцінили якість ОПП здобувачі СВО «Бакалавр» 2 курсу (0,6% на 2 бали та 0,6% на 1 бал).

Таблиця 2 – Оцінювання якості ОПП «Агрономія» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач ВО	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	76,3	18,6	3,8	0,6	0,6
2	2С курс	92,3	7,7	0	0	0
3	3 курс	59,3	33,9	6,8	0	0
4	3С курс	59,0	28,2	12,8	0	0
5	4 курс	79,5	17,9	2,6	0	0

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2022-2023 навч. року за ОПП «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за **11 критеріями**.

Аналіз **331 анкети за перший семестр** (таблиця 3) та **255 анкет за другий семестр** (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		75,3	13,4	8,4	1,6	1,2
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	75,2	13,3	8,5	1,8	1,2
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	73,1	15,7	8,8	0,9	1,5
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	74,6	14,2	7,9	2,1	1,2
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	76,1	13,0	8,2	1,8	0,9
5	Ефективність організації дистанційного навчання	77,6	10,9	8,8	1,5	1,2
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		76,7	12,6	7,6	2,2	0,9
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	75,8	13,3	7,9	2,1	0,9
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	75,8	13,6	7,3	2,4	0,9
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	78,5	10,9	7,6	2,1	0,9
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		77,0	12,4	8,2	1,7	0,7
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	76,7	12,7	7,9	1,8	0,9
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	74,3	14,5	8,5	2,1	0,6
3	Доброчесність	80,1	10,0	8,2	1,2	0,6

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **1 семестрі 2022-2023 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі

моменти»; в **II розділі** – «пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в **III розділі** – «доступність та легкість зв’язку з викладачем».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **1 семестру 2022-2023 навч. року** в **119** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів:

- більш чітко розповідати, що потрібно робити;
- менше часу витратити на дуже великі конспекти, краще вести бесіду цей час;
- більш контакту зі студентами під час практичного заняття, більше часу приділяти тим, хто не дуже засвоїв матеріал.

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		78,1	13,5	7,2	0,8	0,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	78,8	12,5	7,1	1,2	0,4
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	77,3	13,7	7,8	0,8	0,4
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	77,3	14,9	7,1	0,4	0,4
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	76,9	15,7	6,7	0,4	0,4
5	Ефективність організації дистанційного навчання	80,4	10,6	7,5	1,2	0,4
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		76,5	15,6	7,1	0,5	0,4
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	76,9	14,9	7,5	0,4	0,4
2	Пов’язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	74,1	18,0	7,1	0,4	0,4
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	78,4	13,7	6,7	0,8	0,4
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		77,9	14,2	7,2	0,3	0,4
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	76,1	16,1	6,7	0,8	0,4
2	Доступність та легкість зв’язку з викладачем	77,3	14,9	7,5	0	0,4
3	Доброчесність	80,4	11,8	7,5	0	0,4

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «організованість самостійної роботи»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі – «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі – «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2022-2023 навч. року** в **87** анкетах, де надані відповіді, як позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1) Результати моніторингу оцінювання здобувачами якості освітнього процесу за освітньо-професійною програмою «Агрономія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти були обговорені на засіданні кафедри рослинництва імені професора В.В. Калитки та робочої групи за даною ОПП. За результатами обговорення було надано пропозиції щодо підвищення якості освітньої діяльності за ОПП «Агрономія» та прийняті міри з покращення якості освітнього процесу.

2) Моніторинг оцінювання якості ОПП «Агрономія» здобувачами вищої освіти показав, що вищі оцінки організації освітньої діяльності були отримані за: «прозорість та чесність оцінювання знань», «організація в цьому навчальному році дистанційного навчання». Найнижче здобувачі вищої освіти оцінили: «співвідношення теоретичної і практичної частини», «організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)», «залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах».

3) З метою підвищення якості освітнього процесу за освітньою програмою «Агрономія» та врахування думок здобувачів вищої продовжити практику залучення роботодавців, професіоналів-практиків, успішних підприємців, громадських діячів до реалізації освітнього процесу (зустрічі, проведення лекцій, тренінгів, круглих столів тощо), зокрема, для передачі досвіду та мотивації студентів і можливостей реалізації особистих ініціатив; збільшити кількість практичних занять, що спрямовані на отримання практичних навичок, за рахунок участі в різноманітних онлайн екскурсіях, конференціях, семінарах, тренінгах; більш активно залучати здобувачів вищої освіти до організації та проведення наукових і практичних заходів професійної діяльності.

4) Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показало, що найвищими балами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені наступні критерії: «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «ефективність організації дистанційного навчання», «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)», «добросовісність».

В окремих випадках найнижчі бали отримано за «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «пов'язує

теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «доступність та легкість зв'язку з викладачем».

5) Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти показало, що найвищими балами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені наступні критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «ефективність організації дистанційного навчання», «організованість самостійної роботи», «добросовісність».

В окремих випадках найнижчі бали отримано за «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців», «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

б) За результатами даного моніторингу НПП, що викладають за ОПП «Агрономія» слід:

- забезпечити обов'язкове проведення зустрічей зі здобувачами вищої освіти для ознайомлення зі змістом освітніх програм, каталогом вибіркових дисциплін, системою оцінювання в університеті, зокрема – про право студентів на зміну оцінки шляхом її оскарження та принципами добросовісності відповідно до основних положень в освітньому процесі;

- уніфікувати та привести у відповідність критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти по ряду дисциплін, а також зробити їх зрозумілими, відкритими та справедливими;

- посилити використання мережі інтернет як джерела освітньої інформації – наукові та науково-популярні статті, енциклопедії, електронні навчальні посібники, електронні варіанти методичних посібників та рекомендацій тощо;

- проводи міжпредметні зв'язки з виходом на вирішення конкретних професійних практичних задач,

- посилити застосування науково-педагогічними працівниками сучасних активних форм роботи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо). Обов'язково включати різні форми проведення занять у навчальні програми.

Гарант ОПП «Агрономія» за
першим (бакалаврським)
рівнем освіти
к.с.-г.н., доцент

Зоя БІЛОУСОВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР